

Porušení předpisů § 1 zákona ze dne 25. července 1871, čís. 76 ř. zák., které jsou velícího rázu, platí všude a vždy a jsou odňaty libovůli stran (viz druhou větu §u 883 obč. zák.), má v zápětí absolutní neplatnost smlouvy. (Viz Dr. Schey die Obligationsverhältnisse der österr. allgem. Privatrechtes 1890 I. sv. str. 89, Horaz Krasnopolski, Oesterr. Obligationenrecht 1910 str. 348 a rozh. býv. nejvyššího soudu ve Vídni Glaser-Unger N. F. č. 1252, 1790, 2429, 3357). Nejvyšší soud nemá příčiny uchýliti se od této ustálené judikatury bývalého nejvyššího soudu ve Vídni. Okolnost, že žalovaná v tomto případě v prvé stolici neuplatňovala nedostatek notářského spisu, nemá tedy významu.

Čís. 6474.

Pronajímatel není po skončeném nájmu povinen převzít pronajaté místnosti, nájemníkem úplně nevyklizené. Přenechal-li nájemník najaté místnosti podnájemníku, jde na vrub nájemníka, zdráhá-li se podnájemník vzhledem k ochraně nájemců místnosti vykliditi. Žalobu nájemníka proti pronajímateli o zpětvzetí nájemního předmětu jest, nedostál-li nájemník dosud své povinnosti, vykliditi podnájemníka, pro tentokráte zamítnouti.

(Rozh. ze dne 11. listopadu 1926, Rv II 312/26.)

Československý erár najal od obce H. nemovitosti pro státní hřebčinec a dal část jich do podnájmu hostinskému Janu K-ovi. Od obce H. nabyta nemovitostí žalovaná společnost, již dal československý erár výpověď ku dni 30. září 1925, proti níž žalovaná nepodala námitek. Ježto se zdráhala žalovaná převzít pronajaté nemovitosti proto, že nebyl z nich dosud vyklizen podnájemník Jan K-a, žaloval ji československý erár o převzetí pronajatých nemovitostí. Procesní soud prvé stolice uznal podle žaloby, odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Odvolatelka vidí nesprávnost názoru prvního soudu v tom, že bylo žalobě vyhověno. Žalobce prý nevyklidil najatých objektů úplně, nevystěhovav podnájemníka, a proto prý není žalovaná strana povinna pronajaté objekty převzít, dokud podnájemník není vystěhován, břemeno vyklizení podnájemníka nemůže prý býti uloženo žalované straně. Ale neprávem. První soud připustil důkaz spisy, dle nichž vojenská správa požádala okresní soud o svolení k výpovědi Jana K-a dne 16. července 1925 a bylo této žádosti usnesením okresního soudu dne 19. září 1925 vyhověno. Usnesení to doručeno bylo podnájemníkovi dne 23. září 1925, který byl vyzván, vykliditi najaté místnosti do 30. září 1925. Před 30. zářím 1925 a před právní mocí tohoto usnesení, jež pak nahrazuje dle §u 4 (5) zákona čís. 48/25 výpověď, která nastala až dne 2. října 1925, nebyla žalující strana ani oprávněna podnájemníka exekučně vykliditi (§ 568 c. ř. s.). A dne 30. září 1925 byla již žaloba podána. Avšak právě ze spisů těchto jest zjevno, že žalující strana učinila vše, co bylo v její moci, by podnájemník včas byl vy-

povězen. Vyklizení jeho dne 30. září 1925 nebylo v její moci, a správně podotýká první soud, že k vyklizení po 30. září 1925 nebyla již žalující strana ani oprávněna, protože výpovědi ze dne 30. června 1925 uhasla dnem 30. září 1925 nájemní smlouva nájemníkovou vůči pronajímateli. Tento však má podle § 568 c. ř. s. právo přímo proti podnájemníkovi, zdráhá-li se najaté místnosti vykliditi, nastoupiti na základě vykonatelné výpovědi exekucí vyklizením. Že však ani žalobce, ani žalovaná strana nemohly dne 30. září 1925 proti podnájemníku se zřetelem na řečené usnesení nastupovati exekucí vyklizením a že žalovaný ani nemohl ještě dne 30. září 1925 převzít od podnájemníka najaté jím objekty a že tedy žaloba dne 30. září 1925 podaná proto byla předčasná, protože toho dne vyklizení podnájemníka bylo ještě nemožné, odvolatel, snad se zřetelem na § 567 c. ř. s., nevytýkal ani v první stolici, ani v odvolání. Podnikl-li tedy žalující nájemník vše, co bylo v dosahu jeho možnosti, by odevzdal jím najaté objekty pronajímateli a výpovědní věc u okresního soudu zahájenou dne 18. července 1925 označil jako pilnou a byl-li nájemník již před 30. zářím 1925 ochoten k tomuto odevzdání, a pak-li s druhé strany odepřela žalovaná strana pronajaté objekty převzítí vůbec, pokud byly v podnájmu, právem mohla strana žalující již 30. září 1925 žalovati o převzetí najatých jí objektů od žalující strany jako nájemníka, žalovanou jako pronajímatelkou a bránil-li žalované převzetí podnájem Jana K-a, bylo její věci, vyklizení věcí do podnájmu daných domáhati se proti podnájemníku.

N e j v y š š í s o u d žalobu pro tentokráte zamítl.

D ů v o d y:

Dovolání, uplatňujícímu dovolací důvod čís. 4 Šu 503 c. ř. s., nelze upřítí oprávněnosti. Podle § 1109 obč. zák., který nebyl změněn zákony o ochraně nájemníků, je nájemník povinen, vrátiti nájemní předmět pronajímateli v tom stavu, v jakém jej převzal. Ani zadržovací právo ani námitka započtení ani námitka dřívějšího práva vlastnického nemůže ho ochrániti před vrácením. Z tohoto předpisu a z ustanovení Šu 573 (3) c. ř. s. je zřejmo, že pronajímatel po skončeném nájmu není povinen, převzítí pronajaté místnosti, nájemníkem úplně nevyklizené. Přenechal-li nájemník najaté místnosti podnájemníku, jde na vrub jeho, nikoliv pronajímatele, zdráhá-li se podnájemník vzhledem k zákonné ochraně nájemců užívané místnosti vykliditi. Za tohoto právního stavu věci je co do pronajímatelovy povinnosti, převzítí nájemní předmět, lhostejno, zda nájemník učinil vše, co bylo v jeho moci, by podnájemník byl včas pověřen, a zda pronajímatel jest oprávněn, přímo zakročiti proti podnájemníku. Rozhodným je pouze, zda nájemní předmět jest úplně vyklizen čili nic. Podal-li v tomto případě erár žalobu o zpětvzetí nájemního předmětu dříve, než sám dostal své povinnosti, vykliditi podnájemníka, již dle zákona nelze přesunouti na žalovanou stranu, vznesl ji předčasně a proto není potřebí, zabývat se otázkou, zda bylo vyklizení podnájemníka dne 30. září 1925 možným, čili nic, při čemž se podotýká, že žaloba byla by dle § 406 c. ř. s. odůvodněnou, kdyby žalující

erár byl prokázal, že sporné místnosti byly vyklizeny aspoň za sporu. Hájí-li žalovaná strana v tomto sporu stanovisko, že nelze na ní požadovati, aby po skončení nájemního poměru převzala nevyklizené místnosti a starala se sama a svým nákladem o to, aby sporné místnosti byly vyklizeny bývalým podnájemníkem žalujícího eráru, nelze jí právem vytýkati, že jedná proti dobrým mravům.

Čís. 6475.

Ručení dráhy (zákon ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák.).

V tom, že cestující byl poraněn předmětem, vhozeným třetí osobou do otevřeného okna jedoucího vlaku, nelze spatřovati příhodu v dopravě.

(Rozh. ze dne 11. listopadu 1926, Rv II 358/26.)

Žalobce, cestující po dráze, byl zraněn úlomkem pálené dlaždice nebo křidlice vhozeným do otevřeného okna jedoucího vlaku. Žaloba proti dráze o náhradu škody byla oběma nižšími soudy zamítnuta, odvolacím soudem z těchto důvodů: Když je jisto, že žalobce byl zraněn předmětem z venku vrženým a do vlaku vletěvším, jest otázkou, zda lze tuto událost označiti za příhodu v dopravě, poněvadž jen pro tento případ platí právní domněnka, že úraz žalobcův zavinila dráha. Soud první stolice má za to, že se tu jedná o příhodu v dopravě. Než názor ten nelze sdíleti, Příhoda v dopravě není každá událost, která se při ní nebo za ní vyskytne. Za ni lze pokládati toliko příběh, který nějak přímo nebo nepřímo s dopravou souvisí, tedy v ní se přihodí. Hodí-li někdo z venku po jedoucím vlaku, nemá to s děním dopravy jako takovým co činiti. Nelze-li však za to míti, že zranění, které žalobce utrpěl, způsobeno bylo příhodou v dopravě, nebylo lze žalobě opřené o předpis zákona č. 27/1869 ř. z. vyhověti a právem ji tedy první stolice zamítla, třebas tak učinila s nepřiléhavým odůvodněním.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Soud dovolací sdílí názor soudu odvolacího, že v tomto případě nejde o příhodu v dopravě, poněvadž vhození kusu pálené dlaždice nebo cihly z venku do vozu jedoucího vlaku osobou třetí, jak v tomto případě soudem odvolacím v souhlase se soudem první stolice bylo zjištěno, jest sice něčím, co se pravidelně nestává, nepravidelnost tato není však ani nepřímo v souvislosti s vlastním provozem železnice a nemůže proto vhození takové kvalifikováno býti jako úchylnka od pravidelného provozu, jemuž by dráha měla nebo mohla jako provozovatelka dopravy čeliti. Vývody dovolání, kterými dovolatel napadá správnost tohoto úsudku soudu odvolacího, na projednáváný případ nepřiléhají, neboť jest rozdíl, zda vlak se srazil s nějakou překážkou na kolejích, na př. s balvanem, který se v tunelu nebo záseku na koleje sřítíl, a vhozením cihly nebo kamene do okna jedoucího vlaku osobou třetí. Zřícení balvanu na koleje